

31998L0029

19.5.1998.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 148/22

PADOMES DIREKTĪVA 98/29/EK

(1998. gada 7. maijs)

par pamatnoteikumu saskaņošanu attiecībā uz eksporta kredītu apdrošināšanu vidēja termiņa un ilgtermiņa darījumiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

- (1) tā kā vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu apdrošināšanai ir svarīga loma starptautiskajā tirdzniecībā, un tā ir būtisks tirdzniecības politikas instruments;
- (2) tā kā vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu apdrošināšanai ir svarīga loma tirdzniecībā ar jaunattīstības valstīm, un tādējādi tā veicina to integrēšanos pasaules ekonomikā, kas ir Kopienas attīstības politikas mērķis;
- (3) tā kā atšķirības starp patreiz dalībvalstīs esošajām oficiālajām vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu apdrošināšanas sistēmām attiecībā uz to seguma, prēmiju un seguma politikas elementiem var radīt traucējumus konkurencē starp uzņēmumiem Kopienā;
- (4) tā kā šķiet lietderīgi, lai šajā direktīvā paredzētie pasākumi nepārsniegtu to, cik ir vajadzīgs, lai panāktu saskaņošanu, kas vajadzīga, lai nodrošinātu, ka eksporta politika tiek balstīta uz vienotiem principiem un netiek traucēta konkurence starp uzņēmumiem Kopienā;
- (5) tā kā, lai mazinātu esošos konkurences traucējumus, ir vēlams saskaņot dažādās oficiālās eksporta kredītu apdrošināšanas sistēmas, kā paredzēts Līguma 112. pantā, pamatojoties uz vienotiem principiem un iekļaujot kopējā tirdzniecības politikā;
- (6) tā kā valdību (vai īpašām valdību kontrolētām iestādēm) paredzētās eksporta kredītu garantiju vai apdrošināšanas programmas, nosakot prēmiju likmes, kuras nav pietiekamas, lai segtu programmu ilgtermiņa darbības izdevumus un zaudējumus, daudzpusējo tirdzniecības sarunu Urugvajas raunda (1986.g. līdz 1994.g.) laikā noslēgtajā Līgumā par subsīdijām un kompensācijas pasākumiem ⁽¹⁾ tiek klasificētas kā aizliegtas eksporta subsīdijas jo īpaši saskaņā ar 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu un tā I pielikuma j) punktu;

- (7) tā kā kredītu apdrošinātāju noteiktajai prēmijai būtu jāatbilst apdrošinātajam riskam;
- (8) tā kā saskaņošana veicinātu sadarbību starp kredītu apdrošinātājiem, kuri darbojas valsts vārdā vai ar valsts atbalstu, un pastiprinātu sadarbību starp uzņēmumiem Kopienā, kā paredzēts Līguma 130. pantā;
- (9) tā kā saskaņošana un sadarbība ir svarīgi un būtiski faktori Kopienas eksportētāju konkurētspējai tirgos, kas nav Kopienas tirgi;
- (10) tā kā Komisijas Baltā grāmata par iekšējā tirgus izveidi, kuru Eiropadome pieņēma 1985. gada jūnijā, uzsver tādas vides svarīgumu, kura veicina sadarbību starp uzņēmumiem Kopienā;
- (11) tā kā ar 1960. gada 27. septembra lēmumu ⁽²⁾ Padome izveidoja Kredītu apdrošināšanas, kredītu garantiju un finanšu kredītu politikas koordinēšanas grupu;
- (12) tā kā 1991. gada 15. maijā minētā Politikas koordinēšanas grupa pilnvaroja ekspertus no katras dalībvalsts tajā laikā, kuri kā Kopējā tirgus 1992. gada ekspertu grupa 1992. gada 27. martā, 1993. gada 11. jūnijā un 1994. gada 9. februārī iesniedza ziņojumus ar virkni ierosinājumu;
- (13) tā kā ar lēmumu 93/112/EEK ⁽³⁾ Padome ieviesa Kopienas tiesībās ESAO Vienošanās par vadlīnijām attiecībā uz oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem;
- (14) tā kā ar šo direktīvu ir jāaizstāj Padomes 1970. gada 27. oktobra direktīva 70/509/EEK par kopējas kredītu apdrošināšanas politikas pieņemšanu attiecībā uz vidēja

⁽¹⁾ OV L 336, 23.12.1994., 156. lpp.⁽²⁾ OV 66, 27.10.1960., 1339./60. lpp.⁽³⁾ OV L 44, 22.2.1993., 1. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar lēmumu 97/530/EK (OV L 216, 8.8.1997., 77. lpp).

termiņa un ilgtermiņa darījumiem ar valsts pircējiem ⁽¹⁾ un Padomes 1970. gada 27. oktobra direktīva 70/510/EEK par kopējas kredītu apdrošināšanas politikas pieņemšanu attiecībā uz vidēja termiņa un ilgtermiņa darījumiem ar privātiem pircējiem ⁽²⁾;

- (15) tā kā šī sākotnējā eksporta kredītu apdrošināšanas saskaņošana būtu jāuzskata par soli ceļā uz dalībvalstu dažādo sistēmu konvergenci,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Piemērošanas joma

Šo direktīvu piemēro attiecībā uz segumu darījumiem, kas ir saistīti ar dalībvalstī radītu preču un/vai pakalpojumu eksportu, ciktāl šāds atbalsts tiek sniegts tieši vai netieši uz kādas vienas vai vairāku dalībvalstu rēķina vai ar to atbalstu, ietverot divu gadu vai ilgāku riska periodu, proti, atmaksas termiņā ietverot izgatavošanas laiku.

Šo direktīvu nepiemēro segumiem attiecībā uz konkursa, avansa maksājumu, saistību izpildes un paturējuma obligācijām. To nepiemēro arī segumam attiecībā uz riskiem, kas ir saistīti ar būvniecības iekārtām un būvmateriāliem, ko izmanto uz vietas, lai izpildītu komercīgumu.

2. pants

Dalībvalstu saistības

Dalībvalstis nodrošina, lai jebkura iestāde, kas tieši vai netieši paredz segumu eksporta kredītu apdrošināšanas, garantiju vai refinansējuma veidā uz dalībvalsts rēķina vai ar tās atbalstu un pārstāv pašu valdību vai kuras darbību kontrolē un/vai pilnvaro segumu paredzošā valdība, turpmāk saukta "apdrošinātāji", sedz darījumus, kuri ir saistīti ar preču un/vai pakalpojumu eksportu saskaņā ar pielikuma noteikumiem uz valstīm ārpus Kopienas un kurus finansē ar pircēja kredītu vai piegādātāja kredītu vai apmaksā uz tūlītējas samaksas noteikumiem.

3. pants

Ieviešanas lēmumi

Pielikuma 46. punktā minētos lēmumus Komisija pieņem 4. pantā noteiktajā kārtībā.

⁽¹⁾ OV L 254, 23.11.1970., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1994. gada Aktu par iestāšanos.

⁽²⁾ OV L 254, 23.11.1970., 26. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1994. gada Aktu par iestāšanos.

4. pants

Komiteja

Komisijai palīdz komiteja, kuras sastāvā darbojas dalībvalstu pārstāvji un kuru vada Komisijas pārstāvis.

Komisijas pārstāvis komitejai iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja par projektu sniedz atzinumu termiņā, ko priekšsēdētājs var noteikt atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu pieņem ar balsu vairākumu, kas Līguma 148. panta 2. punktā noteikts lēmumiem, kuri Padomei jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā vērtē saskaņā ar minēto pantu. Priekšsēdētājs balsošanā nepiedalās.

Komisija nosaka pasākumus, ko piemēro nekavējoties. Tomēr, ja šie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu, tad Komisija par to tūlīt paziņo Padomei. Tādā gadījumā:

- Komisija atliek tās noteikto pasākumu piemērošanu uz laiku, kas nav ilgāks par vienu mēnesi kopš izziņošanas dienas,
- Padome ar kvalificētu balsu vairākumu iepriekšējā ievilkumā norādītājā laikā var pieņemt atšķirīgu lēmumu.

5. pants

Ziņojums un pārskats

Līdz 2001. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par šīs direktīvas noteikumu piemērošanā gūto pieredzi un panākto konvergenci.

6. pants

Saistība ar citām procedūrām

Šajā direktīvā noteiktās procedūras papildina ar lēmumu 73/391/EEK ⁽³⁾ noteiktās.

7. pants

Atcelšana

Ar šo tiek atcelta direktīva 70/509/EEK un direktīva 70/510/EEK.

8. pants

Transponēšana

Dalībvalstīs līdz 1999. gada 1. aprīlim stājas spēkā likumi un normatīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstīs par to tūlīt informē Komisiju.

⁽³⁾ OV L 346, 17.12.1973., 1. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar lēmumu 76/641/EEK (OV L 223, 16.8.1976., 25. lpp).

Kad dalībvalstis pieņem šos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

10. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

9. pants

Stāšanās spēkā

Briselē, 1998. gada 7. maijā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

M. BECKETT

PIELIKUMS

KOPĪGI EKSPORTA KREDĪTU APDROŠINĀŠANAS PRINCIPI

I NODAĻA: SEGUMA ELEMENTI

1. iedaļa: **Vispārējie principi un jēdzieni**1. *Kopīgo principu darbības joma*

- a) Šajā pielikumā noteiktos kopīgos principus piemēro attiecībā uz segumu piegādātāja kredīta darījumiem ar valsts vai privātajiem pircējiem un segumu pircēja kredīta darījumiem ar valsts vai privātajiem aizņēmējiem.
- b) Kopīgos principus piemēro attiecībā uz segumu visiem riskiem, kā noteikts 4. punktā. Tomēr apdrošinātājs var katrā atsevišķajā gadījumā izlemt par šī seguma ierobežošanu, to attiecinot tikai uz konkrētiem riskiem.
- c) Kad privātā parādnieka saistības ir pilnībā un bez nosacījumiem garantējis subjekts, kurš ir atzīstams par valsts iestādi saskaņā ar šī pielikuma 5. punktu, piemēro uz valsts parādniekiem attiecināmos kopīgos principus.

Šajā pielikumā jēdziens "parādnieks" nozīmē 1. punkta a) apakšpunktā minēto pircēju vai aizņēmēju, vai viņu galvotāju attiecībā uz apdrošināto darījumu.

2. *Piegādātāja kredīta raksturojums*

- a) Jēdziens "piegādātāja kredīts" attiecas uz komerclīgumu starp vienu vai vairākiem piegādātājiem un kādu vienu vai vairākiem pircējiem par dalībvalstī radītu preču un/vai pakalpojumu eksportēšanu, saskaņā ar kuru pircējs(-i) apņemas samaksāt piegādātājam(-iem) uz tūlītēja norēķina vai kredīta noteikumiem.
- b) Seguma noteikumi piegādātāja kredītam attiecas uz gadījumiem, kad segums tiek piešķirts dalībvalstī saskaņā Līguma 58. pantu dibinātajiem uzņēmumiem.
- c) Ja komerclīgumu finansē ar pircēja kredītu vai jebkādu citu finansēšanas līdzekli, eksportētājam piešķirtais segums attiecībā uz pašu komerclīgumu ir pakļauts noteikumiem par piegādātāja kredīta segumiem.

3. *Pircēja kredīta raksturojums*

- a) Jēdziens "pircēja kredīts" attiecas uz aizdevuma līgumu starp vienu vai vairākām kredītiestādēm un vienu vai vairākiem aizņēmējiem, kas finansē komerclīgumu, par dalībvalstī radītu preču un/vai pakalpojumu eksportēšanu, saskaņā ar kuru aizdevēja(-s) iestāde(-s) apņemas samaksāt piegādātājam(-iem) saskaņā ar pamatā esošo darījumu uz tūlītējas samaksas noteikumiem pircēja(-u)/aizņēmēja(-u) interesēs, paredzot, ka pircējs(-i)/aizņēmējs(-i) atmaksās aizdevējai(-ām) iestādei(-ēm) saskaņā ar kredīta noteikumiem.
- b) Seguma noteikumus attiecībā uz pircēja kredītu piemēro, kad segums tiek nodrošināts kredītiestādēm neatkarīgi no to dibināšanas vai reģistrācijas vietas, ar noteikumu, ka pircēja kredīts rada beznosacījuma saistības aizņēmējam atmaksāt savu parādu neatkarīgi no finansējamā komerclīguma izpildes.
- c) Seguma nosacījumus attiecībā uz pircēja kredītu piemēro segumam, kas nodrošināts kredītiestādei attiecībā uz apgrozāmajiem dokumentiem, kuri pienācīgi atrodas attiecīgās kredītiestādes rīcībā un kurus pircējam ir jāapmaksā saskaņā ar jebkādu vienošanos par komerclīguma finansēšanu.

4. *Iesaistīto risku jēdziens*

- a) Privāto parādnieku komerciālais risks ir noteikts 14., 15. un 16. punktā.
- b) Politiskais risks privātajiem parādniekiem tiek noteikts 17. līdz 22. punktā un valsts parādniekiem – 15. līdz 22. punktā.
- c) Izgatavošanas risks tiek noteikts 6. punkta b) apakšpunktā.
- d) Kredīta risks tiek noteikts 6. punkta c) apakšpunktā.

5. *Parādnieka stāvoklis*
- Jebkuru subjektu, kurš jebkādā veidā pārstāv valsts varu un kuru nevar ne tiesas, ne administratīvā ceļā pasludināt par maksātnespējīgu, uzskata par valsts parādnieku. Tas var būt suverēns parādnieks, t.i., subjekts, kurš pilnībā pārstāv valsti, piem., Finanšu ministrija vai centrālā banka, vai jebkura cita pakļautībā esoša valsts iestāde kā, piemēram, reģionālās, municipālās vai pārvaldes iestādēm pielīdzinātas iestādes, vai citas valsts iestādes.
  - Novērtējot parādnieka stāvokli, apdrošinātājs ņem vērā:
    - parādnieka juridisko statusu,
    - jebkuras pret parādnieku celtās prasības faktisko iedarbīgumu,
    - parādnieka finansējuma un ienākumu avotus, ņemot vērā faktu, ka valsts parādnieks var savus parādus dzēst, izmantojot resursus, kas nav saistīti ar centrālās valdības līdzekļiem, piemēram, no ieņēmumiem, kas gūti no vietējiem nodokļiem, vai sniedzot sabiedriskos pakalpojumus,
    - parādnieka ietekmēšanas vai kontroles pakāpi, kādu var īstenot uzņēmējas valsts valdība.
  - Jebkurš parādnieks, kas nav valsts subjekts saskaņā ar iepriekšminētajiem kritērijiem, principā ir uzskatāms par privātu.

2.iedaļa: **Seguma darbības joma**

6. *Segtais risks*
- Tiek segti izgatavošanas radītā zaudējuma risks un kredīta risks.
  - Izgatavošanas riska zaudējums materializējas, kad apdrošinājumaņēmēja līgumsaistību izpilde vai pasūtīto preču izgatavošana tiek pārtraukta uz sešu mēnešu laiku, ar noteikumu, ka šāda pārtraukuma pamatā ir tieši un tikai kāda viena vai vairāku 14. līdz 22. punktā minēto sedzamo zaudējumu cēloņu rašanās.
  - Kredīta riska zaudējums materializējas, kad apdrošinājumaņēmējs nav spējis saņemt jebkuras summas samaksu, kāda tam pienākas saskaņā ar attiecīgo komercīgumu vai aizdevuma līgumu, trīs mēnešu laikā kopš samaksas termiņa, ar noteikumu, ka šādas nesamaksas pamatā ir tieši un tikai kāda viena vai vairāku 14. līdz 22. punktā minēto sedzamo zaudējumu cēloņu rašanās.
  - Kad ar pircēja kredītu saistītais risks tiek garantēts bez nosacījumiem, apdrošinātājs ievēro 32., 33. un 47. punkta a) apakšpunktā noteiktos principus un procedūras.
7. *Seguma apjoms*
- Segums attiecībā uz izgatavošanas risku līguma summas robežās aptver apdrošinājumaņēmēja izdevumus tā līgumsaistību izpildes gaitā vai līgumā paredzēto preču izgatavošanā, ar noteikumu, ka šādi izdevumi ir pienācīgi attiecināmi uz līguma izpildi.
Izgatavošanas riska segums neaptver:
    - izdevumus saistībā ar precēm un/vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem jau ir stājies spēkā kredīta riska segums,
    - summas, kuras apdrošinājumaņēmējs ir samaksājis pēc samaksas pieprasījuma saistībā ar obligāciju, kas izdota attiecībā uz segto līgumu, tomēr tas neattiecinātāju segt šādus riskus, kurus neaptver šī direktīva, un
    - summas, kas atbilst apdrošinājumaņēmēja parādniekam samaksātajiem līgumsodiem un zaudējumu atlīdzībai.
  - Kredīta riska segums aptver summu (pamatsummu un procentus), kādu pircējs ir parādā saskaņā ar komercīgumu vai aizņēmējs – saskaņā ar aizņēmuma līgumu, t.sk. procentus, kas rodas pēc samaksas termiņa (nokavējuma procenti).
Kredīta riska segums neaptver summas, kas atbilst apdrošinājumaņēmēja parādniekam samaksātajiem līgumsodiem un zaudējumu atlīdzībai.
8. *Seguma procents*
- Seguma procents un pamatojums augstākās apdrošinātāja atbildības atlīdzības summas noteikšanai ir skaidri jānosaka apdrošinātāja izdotajā kredīta apdrošināšanas polisē.
  - Ja apdrošinātājs piešķir seguma procentu, kas ir augstāks par 95 %, tas ievēro 32., 33. un 47. punkta a) apakšpunktā noteiktos principus un procedūras.

9. *Neapdrošinātais procents*

Neaskarot 8. punkta b) apakšpunkta noteikumus, jebkuru neapdrošināto procentu uz sava rēķina uzņemas apdrošinājumaņēmējs. Apdrošinātājs var nolemt ļaut apdrošinājumaņēmējam pilnībā vai daļēji atlaist šādu neapdrošināto procentu.

10. *Segums darījumiem ārvalstu valūtā*

Ja darījumi paredz samaksu vai finansējumu kādā vienā vai vairākās ārvalstu valūtās, segums var tikt piešķirts jebkurā šādā valūtā.

11. *Ārvalstu piegādes*

Apakšuzņēmēju līgumi ar personām kādā vienā vai vairākās dalībvalstīs tiek automātiski ietverti segumā saskaņā ar Padomes 1982. gada 10. decembra lēmumu 82/854/EEK par noteikumiem, kas eksporta garantiju un eksporta finansējuma jomās ir piemērojami attiecībā uz atsevišķiem apakšuzņēmēju līgumiem ar personām citās dalībvalstīs vai valstīs, kas nav dalībvalstis ⁽¹⁾.

12. *Seguma spēkā stāšanās laiks*

- a) Pircēja kredīta gadījumā segums stājas spēkā līdz ar aizdevuma līguma stāšanos spēkā, ar noteikumu, ka ir izpildīti iepriekšminētie nosacījumi, kas paredzēti kredīta apdrošināšanas polisē un aizdevuma līgumā.
- b) Piegādātāja kredīta gadījumā izgatavošanas riska segums stājas spēkā līdz ar komerclīguma stāšanos spēkā, ar noteikumu, ka ir izpildīti iepriekšminētie nosacījumi, kas paredzēti kredīta apdrošināšanas polisē un komerclīgumā.

Kredīta riska segums stājas spēkā dienā, kad apdrošinājumaņēmēja līgumsaistību pilnīga izpilde tam dod tiesības uz samaksu, ar noteikumu, ka ir izpildīti iepriekšminētie nosacījumi, kas paredzēti kredīta apdrošināšanas polisē un komerclīgumā. Tomēr kredīta riska segums var stāties spēkā katras daļējās piegādes vai nosūtīšanas dienā, ar noteikumu, ka apdrošinājumaņēmējs saskaņā ar līguma noteikumiem ir tiesīgs saņemt noteiktas un galējās piegādāto vai nosūtīto preču un/vai pakalpojumu vērtībai atbilstošas summas samaksu.

3. iedaļa: **Zaudējumu cēloņi un atbildības noņemšana**13. *Apdrošinātāja atbildība*

Apdrošinātājs atbild, ja zaudējums ir tieši un tikai attiecināms uz kādu vienu vai vairākiem segtajiem zaudējuma cēloņiem, kas noteikti 14. līdz 22. punktā.

14. *Maksātnespēja*

Privātā parādnieka un tā *de jure* vai *de facto* galvotāja, ja tāds ir, maksātnespēja.

15. *Saistību neizpilde*

Parādnieka un tā galvotāja, ja tāds ir, saistību neizpilde.

16. *Prettiesisks noliegums vai atteikums*

Piegādātāja kredītu izmantojoša pircēja lēmums par komerclīguma pārtraukšanu vai atcelšanu vai atteikšanās pieņemt preces un/vai pakalpojumus, ja viņam nav tiesību tā rīkoties.

17. *Trešās valsts lēmums*

Jebkurš tādas valsts, kas nav ne apdrošinātāja, ne apdrošinājumaņēmēja valsts, valdības pasākums vai lēmums, t.sk. par valdības iejaukšanos uzskatāmi valsts iestāžu pasākumi un lēmumi, kas attiecīgi liedz aizdevuma līguma vai komerclīguma izpildi.

18. *Moratorijs*

Vispārējais moratorijs, kuru nosaka parādnieka valsts vai tādas trešās valsts valdība, caur kuru būtu jāveic maksājums attiecībā uz aizdevuma līgumu vai komerclīgumu.

⁽¹⁾ OV L 357, 18.12.1982., 20. lpp.

19. *Līdzekļu pārskaitīšanas aizturēšana vai aizkavēšana*

Politiskie notikumi, ekonomiskās grūtības vai juridiska rakstura vai administratīvie pasākumi, kas rodas vai tiek veikti ārpus apdrošinātāja valsts un kuri aiztur vai aizkavē saistībā ar aizdevuma līguma vai komerclīguma maksājamo līdzekļu pārskaitīšanu.

20. *Tiesību normas parādnieka valstī*

Parādnieka valstī pieņemtās tiesību normas, kas pasludina parādnieka vietējā valūtā veiktos maksājumus par spēkā esošu parāda dzēšanu, neskatoties uz to, ka valūtas apmaiņas kursa svārstību rezultātā šādi maksājumi, tos konvertējot komerclīguma vai aizdevuma līguma valūtā, līdzekļu pārskaitīšanas dienā vairs nesedz parāda summu.

21. *Apdrošinātāja vai apdrošinājumaņēmēja valsts lēmums*

Jebkurš apdrošinātāja vai apdrošinājumaņēmēja valsts valdības pasākums vai lēmums, t.sk. Eiropas Kopienas pasākumi un lēmumi attiecībā uz tirdzniecību starp dalībvalsti un trešajām valstīm kā, piemēram, eksporta aizliegumi, ciktāl to ietekmi attiecīgā valdība nesedz citādi.

22. *Nepārvarama vara*

Ārpus apdrošinātāja valsts radušies nepārvaramas varas apstākļi, kuri varētu ietvert karu, t.sk. pilsoņkaru, revolūciju, sacelšanos, pilsoņu nemierus, ciklonu, plūdus, zemestrīci, vulkāna izvirdumu, paisuma vilni un kodolavāriju, ciktāl to ietekme netiek apdrošināta citādi.

23. *Vispārējā atbildības noņemšana*

Apdrošinātājs ir tiesīgs noraidīt atbildību par jebkuru zaudējumu, kas tieši vai netieši ir attiecināms uz:

- apdrošinājumaņēmēja vai jebkuras tā vārdā darbojošās personas jebkuru darbību vai bezdarbību,
- jebkuru apdrošinājumaņēmēja tiesības ierobežojošu noteikumu, kurš ir ietverts aizdevuma līgumā, komerclīgumā vai jebkurā ar to saistītā dokumentā, t.sk. jebkurā dokumentā attiecībā uz ar to saistītajiem garantijas vai nodrošinājuma noteikumiem,
- jebkuru starp apdrošinājumaņēmēju un parādnieku pēc aizdevuma līguma vai komerclīguma noslēgšanas turpmāk panāktu vienošanos, kas aiztur vai aizkavē parāda atmaksu,
- piegādātāja kredīta gadījumā jebkuru apakšuzņēmēju, līdzuzņēmēju vai citu piegādātāju saistību neizpildi, ar noteikumu, ka šādas neizpildes pamatā nav politiskie notikumi, kā aprakstīts 17. līdz 22. punktā uzskaitītajos zaudējuma cēloņos.

4.iedaļa: **Noteikumi par prasījumu apmierināšanu**

24. *Prasījuma nogaidīšanas periods*

- Prasījuma nogaidīšanas periods atbilst laika posmam, kāds noteikts segtā riska realizācijai, kā noteikts 6. punkta b) un c) apakšpunktā.
- Prasījuma nogaidīšanas periodu nepiemēro:
  - kad privāta parādnieka gadījumā nesamaksas pamatā ir parādnieka *de jure* vai *de facto* maksātnespēja,
  - saskaņā ar divpusēju starpvaldību nolīgumu par parādu pārstrukturēšanu.

25. *Atlīdzība un cesija*

- Apdrošinājumaņēmējs ir tiesīgs saņemt atlīdzību prasījuma nogaidīšanas perioda beigās kā noteikts 24. punktā, ar noteikumu, ka ir izpildīti apdrošināšanas un atlīdzības noteikumi, prasījums ir juridiski spēkā un apdrošinājumaņēmējs ir ar risku apgājies, veltot pienācīgu rūpību.
- Apdrošinātājam ir tiesības uz apdrošinājumaņēmēja, attiecīgi, no aizdevuma līguma vai komerclīguma izrietošo tiesību cesiju.

26. *Nodrošinātās saistības*

Ja parādnieka saistības pret apdrošinājumaņēmēju ir nodrošinātas ar garantiju vai citu nodrošinājumu, apdrošinājumaņēmējam ir jābūt veikušam visus polisē pieprasītos pasākumus, kas vajadzīgi, lai ne tikai nodrošinātu, ka garantija vai cits nodrošinājums ir spēkā un izpildāms, bet arī, lai faktiski īstenotu nodrošinājumu.

27. *Prasījuma aprēķināšana*

Neskarot 31. punkta noteikumus, apdrošinātājs, aprēķinot prasījuma samaksu, nemaksā apdrošinājumaņēmējam summu, kas pārsniedz faktisko tā zaudējumu kopsummu un/vai pārsniedz summu, kādu apdrošinājumaņēmējs bija faktiski tiesīgs saņemt no aizņēmēja saskaņā ar aizdevuma līgumu vai, attiecīgi, no pircēja saskaņā ar komercīgumu.

28. *Prasījuma samaksa*

Prasījums ir jāsamaksā nekavējoties, tomēr vēlākais viena mēneša laikā pēc prasījuma nogaidīšanas perioda beigām, ar noteikumu, ka apdrošinātājam tika nekavējoties paziņots par prasījuma rašanos, un tas ir savlaicīgi saņēmis visu vajadzīgo informāciju, dokumentus un pierādījumus, lai konstatētu prasījuma pamatotību.

Izgatavošanas riska seguma gadījumā prasījums ir jāsamaksā viena mēneša laikā pēc prasījuma nogaidīšanas perioda beigām vai pēc vajadzības – eksperta ziņojuma saņemšanas dienas, vai pēc dienas, kad apdrošinājumuņēmējs ir vienojies ar apdrošinātāju par prasījuma summu, atkarībā no tā, kas notiek vēlāk.

29. *Strīdi saistībā ar prasījumu*

Ja zaudējumi, kurus apdrošinājumaņēmējs var pieprasīt atlīdzināt, attiecas uz apstrīdētām tiesībām, apdrošinātājs var atlikt prasījuma samaksu līdz strīda atrisināšanai par labu apdrošinājumaņēmējam tiesā vai šķīrējtiesā, kas paredzēta aizdevuma līgumā vai, attiecīgi, komercīgumā.

30. *Divpusējs starpvaldību nolīgums par parāda pārstrukturēšanu*

a) Ja uz segtu aizdevuma līgumu vai komercīgumu attiecas divpusējs starpvaldību nolīgums par parāda pārstrukturēšanu, apdrošinājumaņēmējs ievēro pārstrukturēšanas nolīguma noteikumus attiecībā uz attiecīgā aizdevuma līguma vai, attiecīgi, komercīguma apdrošinātajām un neapdrošinātajām daļām. Apdrošinājumaņēmējs apdrošinātajam sniedz visu pārstrukturēšanas nolīguma izpildei vajadzīgo palīdzību.

b) Ja apdrošinātā summa tiek iekļauta divpusējā starpvaldību nolīgumā par parāda pārstrukturēšanu, apdrošinātājs var atteikties no 28. punktā minētā viena mēneša termiņa līdz ar divpusējā nolīguma stāšanos spēkā.

31. *Papildus izdevumi*

Papildus izdevumus, kas izriet no darbības, kas veikta, lai līdz minimumam samazinātu vai novērstu zaudējumus, sedz proporcionāli kredīta apdrošināšanas polises seguma procentam, ar noteikumu, ka tos ir apstiprinājis apdrošinātājs. Papildus izdevumi ietver tiesvedības izdevumus un citus tiesas izdevumus, lai līdz minimumam samazinātu vai novērstu zaudējumus, bet neietver izdevumus saistībā ar prasījuma pamatotības konstatēšanu.

Tomēr ja šādi izdevumi attiecas arī uz summām vai termiņiem, ko nesedz apdrošinātājs, tie ir attiecināmi proporcionāli apdrošinātajām un neapdrošinātajām summām vai termiņiem.

II NODAĻA: PRĒMIJA

32. *Vispārējie prēmijas noteikšanas principi*

Prēmijas saplūst. Šai nolūkā prēmijai, kas maksājama eksporta kredīta apdrošināšanai:

- ir jāatbilst segtajam riskam (valsts, suverēns, publisks un/vai privāts risks),
- ir atbilstoši jāatspoguļo piešķirtā seguma apmērs un kvalitāte,
- ir jābūt pietiekamai, lai segtu ilgtermiņa darbības izdevumus un izdevumus.

33. *Seguma kvalitāte*

Nosakot seguma kvalitāti, kā minēts 32. punktā, apdrošinātājs pienācīgi ņem vērā seguma procentu, seguma nosacījumus un jebkurus citus nosacījumus, kas iespaido seguma kvalitāti.

34. *Valsts riska novērtējums*

Attiecībā uz katru valsti vai katru valstu kategoriju maksājamās prēmijas likme tiek pamatota ar attiecīgās valsts risku novērtējumu.

35. *Parādnieka kredītpēja*

Nosakot prēmiju likmes, apdrošinātājs pienācīgi ņem vērā parādnieka kredītpēju, t.sk. tā stāvokli, kā noteikts 5. punktā.

36. *Riska periods*

Aprēķinot prēmiju, apdrošinātājs ņem vērā visu riska periodu kā arī atmaksas veidu un procentus.

37. *Maksājamā summa*

a) Prēmiju maksā par maksājamo summu un pamato, ciktāl iespējams, ar minimālās prēmijas salīdzinošajiem datiem. Salīdzinošos datus izsaka procentos no norādes vērtības tā, it kā prēmija tiktu saņemta pilnā apmērā apdrošinājuma vai garantijas dienā, attiecībā uz kredīta risku šī norādes vērtība ir, attiecīgi, vienāda ar vismaz aizdevuma pamatsummu vai komercīguma (re)finansēto daļu, un attiecībā uz izgatavošanas risku – līguma kopsummu, no tās atņēžinot priekšapmaksu.

b) Izgatavošanas riska gadījumā maksājamā summa var tikt samazināta līdz sagaidāmajam maksimālajam zaudējumam apmēram.

38. *Prēmijas samaksa*

a) Prēmijas kopsumma ir maksājama kredīta apdrošināšanas polises vai garantijas dienā vai līdz ar līguma vai aizdevuma līguma pilnīgu spēkā stāšanos.

b) Prēmiju var maksāt pa daļām vai nosakot procentu likmes paplašinājumu, ar noteikumu, ka tas tīrās vērtības izpratnē atbilst 38. punkta a) apakšpunktā minētajai prēmijas summai.

III NODAĻA: VALSTS SEGUMA POLITIKA

39. *Valsts seguma politikas noteikšana*

a) Apdrošinātājs, ņemot vērā tās izmērus un strukturālos tautsaimniecības ierobežojumus, pamato savu valsts seguma politiku uz veikto riska novērtējumu attiecībā uz katru valsti, savu nenokārtoto riska darījumu kopapjomu attiecībā uz katru valsti un savu valsts riska portfeļa sastāvu.

b) Nosakot savu valsts seguma politiku, apdrošinātājs ņem vērā katra parādnieka valsts klasifikāciju.

c) Tomēr apdrošinātājs var apturēt vai ierobežot uzņēmējdarbības apdrošināšanu attiecībā uz konkrētu valsti, neskatoties uz attiecīgās valsts klasifikāciju.

40. *Nenokārtoto riska darījumu kopapjoma jēdziens*

Nenokārtoto riska darījumu kopapjoma seguma procentu robežās nosaka, pamatojoties uz summām vidēja termiņa un ilgtermiņa uzņēmējdarbībai, kā noteikts direktīvas 1. pantā.

41. *Valsts risks*

a) Attiecībā uz labākā riska valstu grupu apdrošinātājs principā nenosaka nekādus ierobežojumus savā seguma polisē.

b) Attiecībā uz pārējām valstīm apdrošinātājs var noteikt ierobežojumus savā seguma polisē.

c) Apdrošinātājs, kurš principā nepiedāvā segumu kādai konkrētai valstij vai valstu grupai, tomēr var izņēmuma gadījumā segt konkrētus darījumus sakarā ar divpusējās politikas vai valsts interešu nodrošināšanu vai gadījumos, kad attiecīgajam darījumam tiek nodrošināta pietiekama summa brīvi konvertējamā ārvalstu valūtā.

d) Attiecībā uz iepriekš b) apakšpunktā minētajām valstīm apdrošinātāji var noteikt kumulatīvos vai alternatīvos riska ierobežojumus, piemēram:

— nenokārtoto riska darījumu kopapjoms attiecīgajā valstī,

— seguma piedāvājumu kopsumma,

— jaunu sedzamo līgumu summa,

— vienā darījumā sedzamā augstākā summa.

Apdrošinātāji var palielināt arī piemērojamo prēmiju.

Zem riska ierobežojumiem attiecībā uz konkrētu valsti seguma polisē principā nav nosakāmi ierobežojumi.

42. *Īpaši nosacījumi valsts segumam*

Jebkurā gadījumā apdrošinātājs var parastā kārtībā attiecībā uz konkrētu valsti, neatkarīgi no attiecīgās valsts kategorijas, piemērot noteiktus seguma nosacījumus kā, piemēram:

- attiecīgās valsts centrālās bankas vai Finanšu ministrijas dota samaksas un/vai pārskaitījuma garantija,
- neatsaucams akreditīvs vai bankas garantija,
- prasījuma nogaidīšanas perioda pagarinājums,
- seguma procentu samazinājums,
- seguma ierobežojums attiecībā uz konkrētām darbības nozarēm vai konkrētiem projektu veidiem.

IV NODAĻA: PAZIŅOŠANAS PROCEDŪRAS

43. *Paziņošanas procedūru piemērošanas joma*

- a) Attiecībā uz I, II un III nodaļās noteiktajiem kopējiem principiem apdrošinātāji piemēro šādas procedūras.
- b) Šīs procedūras papildina tās, kuras ir noteiktas ar Padomes 1973. gada 3. decembra lēmumu 73/391/EEK par apspriešanās un informēšanas procedūrām kredīta apdrošināšanas, kredīta garantiju un finanšu kredītu jautājumos (¹).

44. *Paziņošanas procedūru veidi*

Attiecībā uz Komisiju un citiem apdrošinātājiem tiek paredzēti četri paziņošanas procedūru veidi:

- ikgadējā informatīvā paziņošana,
- paziņošana lēmuma pieņemšanai,
- iepriekšējā informatīvā paziņošana, un
- paveiktā informatīvā paziņošana.

Sniegtās ziņas nav izpaužamas trešajām personām.

45. *Ikgadējā informatīvā paziņošana*

- a) Katra gada beigās, tomēr vēlākais līdz nākamā gada 30. aprīlim, katrs apdrošinātājs retrospektīvi ziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu darbību iepriekšējā gadā. Šis ziņojums aptver visas parādnieku valstis un attiecībā uz katru šādu valsti ietver ziņas par:
  - apdrošinātāja piedāvātā seguma kopsummu,
  - nenokārtoto riska darījumu kopapjomu, kā noteikts 40. punktā,
  - nopelnīto prēmiju,
  - veikto apdrošināšanas maksājumu summu, un
  - samaksāto prasījumu summu.
- b) Katra gada sākumā vēlākais līdz 31. janvārim katrs apdrošinātājs ziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu seguma politiku, t.sk. augstākās robežas veidu un līmeni, kā arī nosacījumus, kādus apdrošinātājs gatavojas parastā kārtībā noteikt attiecībā uz segumu, kā tiek paredzēts vai piemērojams nākamajā gadā.

46. *Paziņošana lēmuma pieņemšanai*

- a) Kopienas eksportētāju vai banku konkurējošu piedāvājumu gadījumā ieinteresētais apdrošinātājs nekavējoties atbild uz jebkuru cita ieinteresētā apdrošinātāja informācijas pieprasījumu par attiecīgā darījuma parādnieka stāvokli – kā noteikts 5. punktā.
- b) Gadījumā, ja rodas nesaskaņas jautājumā par parādnieka stāvokli, ieinteresētie apdrošinātāji informāciju pārējiem apdrošinātājiem sniedz aicinājumā vienojoties noteikt stāvokli.
- c) Ja apdrošinātāji nevar vienoties par parādnieka stāvokli 10 darbadienu laikā kopš informācijas pieprasījuma, ieinteresētie apdrošinātāji jautājumu kopā ar attiecīgo informāciju nodod Komisijai, kura pieņem lēmumu saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantā noteikto procedūru.

(¹) OV L 346, 17.12.1973., 1. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1994. gada Aktu par iestāšanos.

47. *Iepriekšējā informatīvā paziņošana*

- a) Apdrošinātājs, kurš grasās atkāpties no šī pielikuma noteikumiem, piešķirot labvēlīgākus seguma nosacījumus konkrētam darījumam vai darījumu kopumam, vai konkrētai nozarei vai nozarēm, vai konkrētai valstij vai valstīm, vai tā vispārējai sistēmai, paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu nodomu vismaz septiņas darbadienas pirms sava lēmuma stāšanās spēkā, norādot nodomātās atkāpšanās iemeslus, piemēram, vajadzību atbilst starptautiskajai konkurencei un atbilstošu maksājamo prēmijas summu.
- b) Apdrošinātājs, kurš grasās pieprasīt mazāku prēmiju nekā noteikts tā ikgadējā paziņojumā saskaņā ar 45. punkta b) apakšpunktu, paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu nodomu vismaz septiņas darbadienas pirms sava lēmuma stāšanās spēkā.
- c) Apdrošinātājs, kurš, pamatojoties uz cita apdrošinātāja paziņojumu saskaņā ar a) vai b) apakšpunktu, grasās piešķirt labvēlīgākus nosacījumus nekā sākotnējais paziņotājs, paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu nodomu vismaz septiņas darbadienas pirms sava lēmuma stāšanās spēkā, norādot prēmijas likmi, kādu tas nodomājis pieprasīt.
- d) Apdrošinātājs, kurš saskaņā ar 41. punkta c) apakšpunktu grasās segt darījumus ar parādniekiem valstīs, attiecībā uz kurām tas parasti nepiedāvā segumu, paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai par savu nodomu vismaz septiņas darbadienas pirms sava lēmuma stāšanās spēkā, norādot prēmijas likmi, kādu tas nodomājis pieprasīt.

48. *Paveiktā informatīvā paziņošana*

- a) Apdrošinātājs, kurš nolemj atkāpties no šī pielikuma noteikumiem, nosakot mazāk labvēlīgus seguma nosacījumus konkrētam darījumam vai darījumu kopumam, vai konkrētai nozarei vai nozarēm, vai konkrētai valstij vai valstīm, vai tā vispārējai sistēmai, vēlākais līdz 31. janvārim paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai attiecīgi par iepriekšējo gadu.
- b) Apdrošinātājs, kurš nolemj koriģēt kādu vienu vai vairākus savas valsts seguma polises nosacījumus, kā noteikts tā ikgadējā paziņojumā saskaņā ar 45. punkta b) apakšpunktu, nekavējoties par to paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai.
- c) Apdrošinātājs, kurš, pamatojoties uz paziņojumu saskaņā ar 47. punkta a) un/vai b) apakšpunktu, nolemj noteikt tādušus pašus nosacījumus kā sākotnējais paziņotājs, nekavējoties par to paziņo pārējiem apdrošinātājiem un Komisijai.
- d) Katrs apdrošinātājs savlaicīgi sniedz detalizētas atbildes uz jebkuru pārējo apdrošinātāju vai Komisijas pieprasījumu sniegt izskaidrojumu vai informāciju par tā darbību.

49. *Elektroniskā pasta sistēmas izmantošana*

Visi paziņojumi parasti ir veicami, izmantojot elektroniskā pasta sistēmu vai pēc vajadzības citus piemērotus ātru rakstisku sakaru līdzekļus.
